

Projekt NEST przyczynia się do realizacji Strategii Tematycznej UE w zakresie Środowiska Miejskiego

Komisja Europejska przyjęła w dniu 11 stycznia 2006 roku Strategię Tematyczną w zakresie Środowiska Miejskiego. Jednym z kluczowych elementów Strategii jest zapewnienie wsparcia dla samorządów lokalnych w zakresie planów i systemów zarządzania środowiskiem miejskim. Materiał informacyjny będzie składał się z dwóch części: pierwsza część będzie dotyczyła procedur – jak stworzyć plan i system zarządzania środowiskowego; a druga część będzie koncentrowała się na wdrożeniu i technicznych aspektach zarządzania środowiskowego.

systemów zarządzania środowiskowego; zestaw dokumentów wspomagających (arkusze informacyjne), które pomogą we wdrożeniu konkretnych działań i kroków w zakresie środowiska, oraz zestaw przykładów najlepszych praktyk. Wszystkie z tych produktów zawierają wartościowy wkład do dokumentu informacyjnego, który wspomże Strategię tematyczną w zakresie Środowiska Miejskiego,

Końcowy dokument informacyjny Strategii Tematycznej będzie dostępny w postaci elektronicznej na początku 2007 roku i będzie przetłumaczony na wszystkie języki UE.

Więcej informacji jest dostępnych na stronie internetowej:

http://www.europa.eu.int/comm/environment/urban/home_en.htm

projektu – samorzady lokalne. Mamy nadzieję, że zapoznanie się z biuletynem NEST będzie dla państwa pożyteczne i zachęcamy do odwiedzenia naszej strony internetowej www.emasnetwork.org

W tym numerze:

Uczenie się na podstawie doświadczeń węgierskich	2	Koordinatory projektu spotkali się z Panem Gergely z Komisji Europejskiej w czerwcu 2006 roku dla omówienia w jaki sposób projekt NEST może przyczynić się do realizacji strategii. Kluczowe produkty projektu NEST obejmują podręcznik dla samorządów lokalnych omawiający proces wdrożenia
Najlepsze praktyki i informacje	2-3	
System EMAS w Olimpii zweryfikowany	3	
Rozwój Potencjału	4	Wiadomości NEST
W kierunku weryfikacji EMAS z pomocą "przeглядów koleżeńskich"	4	Trzeci biuletyn elektroniczny będzie dostępny w listopadzie 2006 roku. Następne wydanie będzie zawierało więcej informacji na temat narzędzi NEST, jak również postępów we wdrażaniu EMAS dokonanych przez partnerów
Co dalej w NEST	5	

Uczenie się na podstawie doświadczeń węgierskich

Czwarte kolejne spotkanie partnerów projektu odbyło się w dniach 24 – 26 maja 2006 roku w Miskolcu, Węgry. Spotkanie było także okazją do zdobycia informacji o doświadczeniach węgierskich. Zorganizowano wizyty studyjne w lokalnym przedsiębiorstwie ciepłowniczym, firmie zajmującej się zarządzaniem odpadami oraz projekcie edukacyjnych ścieżek leśnych Blue Bird & Szinva.

Renowacja zasobów mieszkaniowych pozostaje jednym z największych wyzwań dla miasta. W Miskolcu istnieje ponad 36.000 mieszkań w blokach, które zostały zbudowane pomiędzy 1970 i 1979 rokiem. Mieszkania te wymagają renowacji i proces ten rozpoczął się stopniowo w ostatnich latach. W 2003 roku dokonano renowacji 87 mieszkań. Dachy i ściany budynków zostały dodatkowo izolowane oraz zmieniono okna. Od tego czasu przeprowadzono dalsze renowacje. Niezależnie od robót izolacyjnych oraz wymiany okien, budynki zostały pomalowane, przeprowadzono remonty instalacji wodno - kanalizacyjnej, zmodernizowano instalacje elektryczne i CO oraz zregenerowano tereny wokół budynków.

W 2005 roku dokonano renowacji ok. 2.850 budynków. Budżet przeznaczony na renowacje wyniósł 9,3 mln euro. 1/3 budżetu na renowacje zostało sfinansowane przez rząd Węgier, 1/3 – środki miasta Miskolc i 1/3 – przez właścicieli mieszkań. Banki lokalne udzielają tanich kredytów właścicielom mieszkań; tak, że są oni w stanie uzyskać środki niezbędne na renowacje. Wszystkie prace renowacyjne zostały przeprowadzone zgodnie z krajowym planem regeneracji.

W celu uzyskania dodatkowych informacji, prosimy o kontakt z: Pan Zoltan Papai, Miasto Miskolc, Węgry

E-mail: papai@miskolcph.hu

Najlepsze praktyki i informacje

Najlepsze praktyki są źródłem inspiracji dla samorządów lokalnych wdrażających EMAS. Projekt NEST zidentyfikował szereg najlepszych praktyk dla wsparcia opracowywania programów środowiskowych w samorządach uczestniczących w projekcie. Także zestaw innych dokumentów informacyjnych pomoże samorządom lokalnym we wdrażaniu najlepszych praktyk.

Nowe najlepsze praktyki są obecnie dostępne na stronach internetowych projektu. Są to:

- Ambitny Program Zmian Klimatycznych w Wiedniu (KLIP), który pokazuje w jaki sposób ochrona klimatu może być włączona do zakresu działania samorządu lokalnego, i
- "Od odpadów z terenów zielonych do energii" – w jaki sposób miasto Stuttgart wykorzystuje odpady drzewne do ogrzewania budynków komunalnych

W ramach projektu NEST przygotowywany jest zestaw 8 arkuszy informacyjnych. Arkusze informacyjne dadzą wskazówki dla samorządów lokalnych co do zakresu konkretnych działań i kroków do podjęcia w zakresie np. planowania, zarządzania odpadami czy zarządzania budynkami. Pierwsze 4 arkusze informacyjne będą wkrótce dostępne na stronach internetowych projektu NEST i będą dotyczyły następujących tematów:

- "Zielonych" biur (dobre gospodarowanie)
- Zrównoważonego budownictwa
- Zarządzania budynkami
- Przewyciężenia barier we wdrażaniu zarządzania środowiskowego

Jeden z partnerów projektu – samorząd Serres (Grecja) opracował ulotkę dla pracowników opartą na arkuszach informacyjnych, Jest to dobry przykład adaptacji przez samorząd lokalny do swoich warunków materiałów opracowanych w ramach projektu NEST.

Włączanie najlepszych praktyk do programów środowiskowych

Samorząd miasta Olkusz (Polska) zdecydował się na rozpoczęcie przekazywania małych dotacji dla zwiększenia roli aspektów środowiskowych w budownictwie społecznym. Dotacje będą przekazywane na instalacje energetyczne i kanalizacyjne zużywające mniejszą ilość mediów oraz na wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych. Informacje na temat działań w zakresie oszczędności energii będą także przekazywane lokatorom. Celem jest dokonanie corocznego pilotażu nowych technologii w zakresie środowiska i

pokazanie jak funkcjonuje taki system. W ramach systemu prowadzone również będą szkolenia pracowników samorządowych dla zapoznania się z nowymi technologiami i pomocy im w przekazaniu tej wiedzy innym.

W celu uzyskania dodatkowych informacji prosimy o kontakt z:
Pan Maciej Kalisz, Urząd Miasta Olkusz
E-mail: poczta@umig.olkusz.pl

System EMAS w Olimpij zweryfikowany

Samorząd miasta Olimpij w Grecji został pomyślnie poddany weryfikacji w ramach Rozporządzenia EMAS. Jest to pierwszy samorząd grecki – i jeden z nielicznych na poziomie europejskim, który zweryfikował wszystkie swoje wydziały zgodnie z EMAS. W mieście Olimpij weryfikacja EMAS ma duże znaczenie dla świadomości ekologicznej uczniów i turystów (których ilość oceniana jest na ponad 1 mln. osób rocznie).

Ostatnie seminarium szkoleniowe w Grecji zostało zorganizowane w kwietniu 2006 roku w Olimpij i miasto zaprezentowało tam swoje doświadczenia związane z wdrażaniem EMAS. Projekt NEST jest dla Olimpij dobrym sposobem transferu swojego know – how do innych miast partnerskich projektu. Jednocześnie miasto stara się obecnie wprowadzić EMAS do swojego przedsiębiorstwa zajmującego się dostawą wody i kanalizacją.

Uczniowie aktywnie uczestniczyli we wdrażaniu lokalnego programu środowiskowego w samorządzie. W szczególności zorganizowano wspólne działania z uczniami odnoszące się do zarządzania odpadami – takie jak np. konkurs rysunkowy dla wszystkich szkół podstawowych dotyczący recyklingu, opracowanie maskotki, wydanie ulotek i broszur ze wskazówkami w zakresie ochrony środowiska. Dodatkowo samorząd próbuje obecnie stworzyć sieć z sąsiadującymi samorządami; tak, aby zachęcić ich do udziału w krajowym systemie recyklingu. Następny krok będzie obejmował budowę centrum recyklingu na terenie gminy; tak, aby uniknąć transportu do najbliższego zakładu przetwórczego, który znajduje się w Patras – 100 km od miasta Olimpij.

W każdym roku w czasie przygotowania rocznego planu finansowego, samorząd przygotowuje ocenę środowiskową swojego budżetu rocznego. Budżet jest sprawdzany w relacji do polityki środowiskowej dla zapewnienia, że wszystkie punkty zawarte w polityce są odzwierciedlone w budżecie. Liczony jest także procent ogólnych wydatków związanych z polityką środowiskową. W roku 2005 było to 10 %, a w roku 2006 zwiększono ten udział do 16.7 %.

W celu uzyskania dodatkowych informacji prosimy o kontakt z:
Pani Margarita Dimitropoulou,
EPTA LTD, Environmental Consultants & Engineers
E-mail: mdimitropoulou@epta.gr

Rozwój Potencjału

Jednym z kluczowych elementów projektu NEST jest zwiększanie w samorządach uczestniczących w projekcie potencjału instytucjonalnego dla rozwoju i wdrażania EMAS. Partnerzy samorządowi pracowali bardzo ciężko nad wdrożeniem kolejnych kroków w ramach systemu zarządzania środowiskowego. Wiosną 2006 roku zorganizowano szkolenia i wszystkie samorządy lokalne dokonały postępów w swoich pracach prowadzących do weryfikacji systemów zarządzania.

Szkolenia przeprowadzone wiosną 2006 roku koncentrowały się na opracowaniu procedur operacyjnych i przyjęciu procedur systemu zarządzania, które są wymagane przez rozporządzenia EMAS dla zapewnienia, że system funkcjonuje w sposób prawidłowy. W ramach projektu NEST został opracowany nowy zestaw procedur systemowych, który będzie

wprowadzony w samorządach partnerów na zasadzie pilotażu.

Podejście to zostało przyjęte i wykorzystane dla opracowania zestawu procedur w zakresie „dobrego gospodarowania”. Opracowano zestaw 5 procedur, które dotyczą aspektów bezpośrednich wszystkich działań związanych z typowymi działaniami wykonywanymi w biurach. Obejmują one: zarządzanie energią, wykorzystanie papieru i recykling, transport, zarządzanie zużyciem wody i zakupy.

Kopie procedur będą dostępne na stronach internetowych NEST i będą włączone do zestawu narzędzi NEST. Każda procedura zawiera uporządkowaną listę pomysłów w zakresie zarządzania danym aspektem środowiskowym, zaczynając od „szybkich korzyści” i idąc w kierunku rozwiązań bardziej kompleksowych i wymagających większej ilości zasobów. Procedury są przedstawione wraz z graficznymi obrazami danego zadania. Samorząd po prostu wybiera odpowiednie działanie z listy, usuwa działania, które nie mają zastosowania i dodaje dane co do osób kontaktowych i zakresów odpowiedzialności.

Poprzez opracowanie modelowych procedur projekt NEST zamierza uprościć wdrażanie EMAS. Partnerzy prowadzą obecnie testy procedur i prześlą sprawozdania co do możliwości zastosowania tego podejścia.

W kierunku weryfikacji EMAS z pomocą „przeглядów koleżeńskich”

Partnerzy projektu są obecnie w posiadaniu wszystkich elementów systemu EMAS. Następnym krokiem będzie sprawdzenie czy system jest zgodny z wymaganiami rozporządzeń EMAS, a także czy zapewnia on oczekiwane korzyści.

Audyty wewnętrzne mogą być przeprowadzone tylko wtedy gdy wszystkie procedury systemowe i operacyjne zostaną wdrożone oraz rozpoczęto prowadzenie i utrzymywanie odpowiednich zapisów. W projekcie NEST oczekuje się, że wszyscy partnerzy przeprowadzą audyty wewnętrzne w ciągu następnych 6 miesięcy trwania projektu. Pomoże to im w przygotowaniu się do weryfikacji wiosną / latem 2007 roku.

Dla okazania wsparcia w ramach tego procesu, projekt NEST rozwija sieci współpracy audytorów pomiędzy partnerami projektu i ich krajami członkowskimi. Pomoże to w zbudowaniu

wśród partnerów odpowiedniego potencjału poprzez rozwój umiejętności w zakresie audytowania. Każdy z partnerów zidentyfikuje swoich pracowników posiadających umiejętności lub doświadczenia w zakresie audytu finansowego lub audytu systemu bezpieczeństwa i higieny pracy. Pracownicy ci będą uczestniczyli w lokalnych szkoleniach w zakresie audytu środowiskowego jesienią 2006 roku; tak, aby mogli oni przeprowadzać audyty wewnętrzne wszystkich partnerów NEST przed stadiem weryfikacji.

Będą także miały miejsce wymiany audytorów; tak, że audytorzy z jednego samorządu mogą uczestniczyć w audytach u innego partnera. Będą oni obserwatorami procesu audytowania i następnie dokonają rewizyty dla przeprowadzenia audytu w innym samorządzie. Takie „audyty koleżeńskie” wykorzystują siłę związków partnerskich w ramach sieci NEST i zwiększają wymianę wiedzy, informacji oraz doświadczeń pomiędzy organizacjami partnerskimi.

Wydawca

Council of European
Municipalities and Regions
(CEMR)

Redakcja

Pirita Lindholm
CEMR Secretariat
pirita.lindholm@ccre-cemr.org

Współpraca

Fiona Glover
Global to Local Ltd
fiona.glover@globaltolocal.com

Margarita Dimitropoulou
EPTA Ltd
mdimitropoulou@epta.gr

Bohdan Turowski
Umbrella
bohdan.turowski@umbrella.org

Koordinacja Projektu

Kirklees Metropolitan
Council

Global to Local Ltd

Council of European
Municipalities and Regions
(CEMR)

www.emasnetwork.org

Co dalej w NEST

Następne spotkanie partnerów projektu NEST odbędzie się w Polsce – w Trzebini w październiku 2006 roku. Spotkanie to będzie bardzo ważne dla partnerów samorządowych i ich przygotowania do weryfikacji EMAS. Jesienią 2006 roku zostanie zorganizowane szkolenie; tak, aby pomóc lokalnym partnerom z samorządu lokalnego w przeprowadzeniu auditów wewnętrznych oraz „przeглядów koleżeńskich” dla wykorzystania efektu wzajemnego uczenia się.

Praca nad najlepszymi praktykami także dobiegnie końca jesienią 2006 roku. Zestaw 8 arkuszy informacyjnych i ok. 20 przykładów najlepszych praktyk będzie dostępny dla partnerów projektu i innych samorządów lokalnych w Europie, które zamierzają podjąć się zadania wdrożenia systemu zarządzania środowiskowego. Opracowany materiał może być także użyteczny dla miast, które wdrażają Lokalną Agendę 21 lub inne procesy w zakresie zrównoważonego rozwoju lokalnego.

NEST jest 3-letnim projektem finansowanym przez program Unii Europejskiej LIFE. Jego celem jest uproszczenie systemu EMAS; tak, aby pomóc małym samorządom lokalnym we wdrożeniu systemów zarządzania środowiskowego

Produktami projektu to:

- **Podręcznik pomagający małym i nie posiadającym zasobów samorządom lokalnym we wdrożeniu EMAS**
- **Studia przypadku najlepszych praktyk dla wymiany doświadczeń w skali europejskiej**
- **Pomyślne weryfikacje systemów EMAS w samorządach lokalnych uczestniczących w projekcie**
- **Sprawozdanie zawierające zalecenia co do zwiększenia uczestnictwa w systemie EMAS w Europie**

